



នស/រកម/១០០៥/០២៥

**ព្រះរាជក្រម**

**យើង**

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី  
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ  
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា  
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

**ប្រកាសឱ្យប្រើ**

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម ឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាសមាជិក នៃអនុសញ្ញាស្តីពីការទប់ស្កាត់ និងការដាក់ទោសទៅលើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរជាតិ រួមទាំងភ្នាក់ងារការទូត ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យ ប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៣ នីតិកាលទី ៣ និងព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ស្របលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះ ទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ១០ នីតិកាលទី ១ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

**ច្បាប់  
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាស្តីពី  
ការឧបស្ស័ត និងការដាក់ទោសទៅលើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយប្រឆាំងនឹង  
បុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរជាតិរួមទាំងគ្រប់ការកាត់ទោស**

**មាត្រា ១.-**

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាស្តីពីការឧបស្ស័ត និងការដាក់ទោសទៅលើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរជាតិរួមទាំងគ្រប់ការកាត់ទោស ដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាតនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក នាថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៣ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុង ភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

**មាត្រា ២.-**

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញា នេះ ។

**មាត្រា ៣.-**

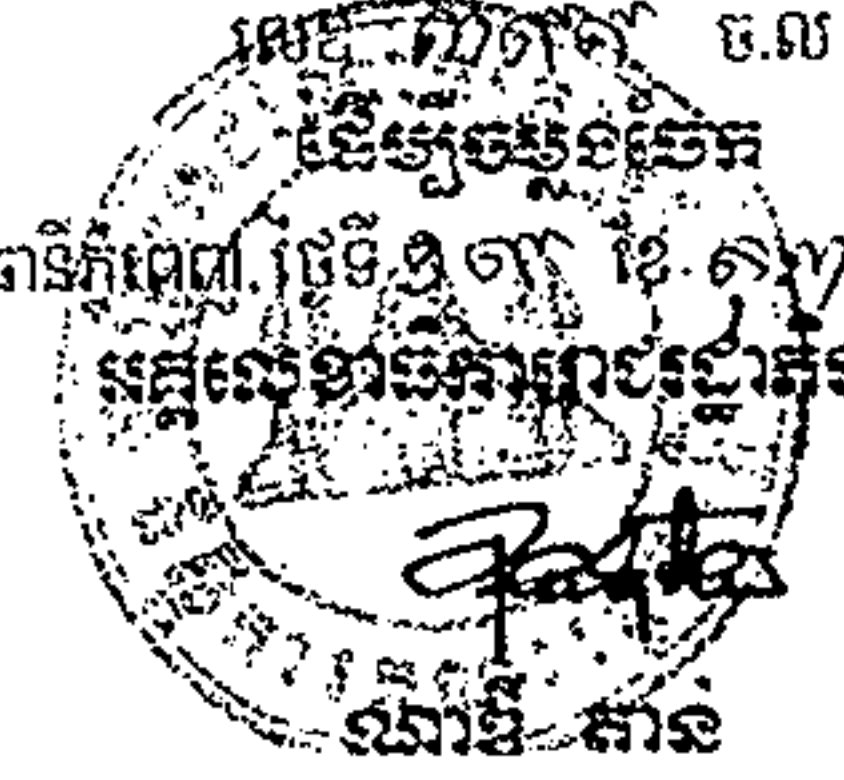
ច្បាប់នេះត្រូវបានប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ  
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ  
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ  
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី**  
**ហត្ថលេខា**  
**ហ៊ុន សែន**

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី  
សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងហត្ថលេខា  
ហត្ថលេខា ព្រះហស្តលេខា  
ស ខេង នរោត្តម សីហមុនី

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥  
អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល  
  
លោកជំទាវ កាន

កិច្ចប្រជុំពេញអង្គលើកទី ២២០២

ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៣

**ឧបសម្ព័ន្ធ**

**អនុសញ្ញាស្តីពីការទប់ស្កាត់និងដាក់ទោសទៅលើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ  
ប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរជាតិ រួមទាំងភ្នាក់ងារការទូត**

បណ្តារដ្ឋជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ

ដោយចង់ធានាគោលបំណងនិងគោលការណ៍ របស់ធម្មនុញ្ញអ.ស.ប ពាក់ព័ន្ធនឹងការថែរក្សាសន្តិភាព  
អន្តរជាតិ និងការជំរុញទំនាក់ទំនងជាមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាងរដ្ឋនិរដ្ឋ

ដោយយល់ឃើញថា ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងភ្នាក់ងារការទូត និងបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលត្រូវការការ  
ពារជាអន្តរជាតិ ការបំផ្លាញសុវត្ថិភាពរបស់បុគ្គលទាំងនេះ នាំអោយមានការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរ ដល់ការថែរក្សា  
ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ ជាធម្មតា ដែលមានសារៈសំខាន់ក្នុងបណ្តារដ្ឋ

ដោយជឿជាក់ថា គណៈកម្មការទទួលបន្ទុករឿងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ គឺជាការផ្តល់នូវកង្វល់មួយយ៉ាង  
ខ្លាំងចំពោះសហគមន៍អន្តរជាតិ

ដោយជឿជាក់ថា មានតម្រូវការជាបន្ទាន់ដើម្បីអនុវត្តវិធានការមានប្រសិទ្ធភាពនិងសមស្រប សំរាប់  
ទប់ស្កាត់ និងដាក់ទោសទៅលើឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ

បានព្រមព្រៀងដូចខាងក្រោម៖

**មាត្រា ១**

សំរាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ ៖

១. បុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរជាតិ មានន័យថា ៖

(ក) ប្រមុខរដ្ឋ រួមទាំងសមាជិកណាមួយក៏ដោយនៃអង្គសហសេរីក ដែលបំពេញមុខងារជា  
ប្រមុខរដ្ឋ ស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ប្រមុខរដ្ឋាភិបាល រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស រួមទាំងសមាជិកគ្រួសាររបស់គាត់  
ទៅពេលណាដែលគាត់ ធ្វើដំណើរទៅក្នុងរដ្ឋមួយទៀត ។

(ខ) តំណាងណាម្នាក់ ឬ មន្ត្រីរបស់រដ្ឋម្នាក់ ឬ មន្ត្រីណាម្នាក់ ឬ ភ្នាក់ងារផ្សេងទៀត

នៃអង្គការអន្តរជាតិ រដ្ឋាភិបាល ដែលនៅពេល និងទីកន្លែងដែលទទួលបាននូវឧក្រិដ្ឋកម្មចំពោះរូបគាត់  
និវេសនដ្ឋាន ទីលំនៅឯកជន ឬ មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនរបស់គាត់ តាមច្បាប់អន្តរជាតិ គាត់ត្រូវបានទទួលការ  
ការពារពិសេស អោយរួចផុតពីការវាយ ប្រហារមកលើរូបគាត់ សេរីភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ក៏ដូចជាសមាជិកនៃ  
ក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់ ។

(២) ជនល្មើសដែលត្រូវចោទប្រកាន់ មានន័យថាជាបុគ្គល ដែលគេមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់  
ដើម្បីកំណត់ ការចោទប្រកាន់ទោសចំពោះរូបគាត់តាមចក្ខុវិស័យដំបូង ( ឆ្លើយ ថាបើ ) ថាគាត់បានប្រព្រឹត្ត  
ឬចូលរួមក្នុងឧក្រិដ្ឋ កម្មមួយក្នុងចំណោមឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រាទី២ ។

មាត្រា ២

១. ការប្រព្រឹត្តដោយចេតនាចំពោះ :

(ក) ឃាតកម្ម ការចាប់ជំរិត ឬការវាយប្រហារផ្សេងទៀត ទៅលើបុគ្គល ឬសេរីភាពនៃ  
បុគ្គលដែល ត្រូវការពារជាអន្តរជាតិ

(ខ) ការវាយប្រហារដោយហិង្សាទៅលើនិវេសនដ្ឋានរដ្ឋាភិបាល លំនៅដ្ឋានឯកជន ឬ  
មធ្យោបាយដឹក ជញ្ជូនរបស់បុគ្គលដែលត្រូវការពារជាអន្តរជាតិ ដែលទំនងជានឹងបង្កអោយមានគ្រោះថ្នាក់  
ដល់រូបគាត់ ឬសេរីភាព របស់គាត់

(គ) ការគំរាមកំហែងថានឹងធ្វើការវាយប្រហារបែបនេះ

(ឃ) ការប៉ុនប៉ងថានឹងធ្វើការវាយប្រហារបែបនេះ និង

(ង) អំពើមួយដែលបង្កើតបានជាការចូលរួមសំគំនិត ក្នុងការវាយប្រហារបែបនេះ រដ្ឋ  
សមាជិក នីមួយៗ ត្រូវកំណត់ថាជាឧក្រិដ្ឋកម្ម ក្នុងច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ ។

(២) រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗត្រូវកំណត់ថា ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះត្រូវទទួលទោសសមស្រប ដោយគិត  
ពីស្ថាន ទំងន់នៃឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ ។

(៣) វាក្យខ័ណ្ឌទី ១ និងទី ២ នៃមាត្រានេះ តាមច្បាប់អន្តរជាតិ មិនអាចដកកាតព្វកិច្ច របស់  
រដ្ឋសមាជិក អោយរួចផុតពីការចាត់រាល់វិធានការសមស្រប ដើម្បីទប់ស្កាត់ការវាយប្រហារផ្សេងទៀត ទៅ  
លើបុគ្គល សេរីភាព ឬ សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់បុគ្គលដែលត្រូវការពារជាអន្តរជាតិឡើយ ។

មាត្រា ៣

១. រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ដូចនេះ ដើម្បីបង្កើតយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន លើ ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២ តាមករណីដូចខាងក្រោម:

(ក) នៅពេលដែលមានការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្ម នៅក្នុងទឹកដីរបស់រដ្ឋនោះ ឬនៅលើនាវា ឬយន្តហោះ ដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងរដ្ឋនោះ

(ខ) នៅពេលដែលជនល្មើសត្រូវចោទប្រកាន់ មានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋនោះ

(គ) នៅពេលដែលមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលត្រូវការការពារជាអន្តរ ជាតិ ដូចមានកំណត់ក្នុងមាត្រា១ ដែលទទួលបាននូវលក្ខណៈនេះ ក្នុងមុខងារដែលគាត់បំពេញភារកិច្ចក្នុងនាម រដ្ឋនោះ ។

២. ដូចគ្នានេះដែរ រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ត្រូវចាត់វិធានការតាមការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតយុត្តាធិការ របស់ខ្លួន លើ ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ ក្នុងករណីដែលជនល្មើសត្រូវចោទប្រកាន់មានវត្តមាននៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ហើយខ្លួនមិនធ្វើ បត្យាប័នជននោះ តាមមាត្រាទី៨ ទៅអោយរដ្ឋណាមួយ ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ។

៣. អនុសញ្ញានេះមិនបានដកចេញនូវយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ដែលត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ក្នុង ស្រុកឡើយ ។

មាត្រា ៤

បណ្តារដ្ឋភាគីទាំងឡាយ ត្រូវសហប្រតិបត្តិការក្នុងការទប់ស្កាត់ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដូចមានចែង ក្នុងមាត្រា ២ ជាពិសេសដោយ:

(ក) ចាត់រាល់វិធានការសមស្របទាំងឡាយ ដើម្បីទប់ស្កាត់រាល់ការរៀបចំក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ដើម្បីប្រព្រឹត្ត បទល្មើសទាំងនេះ នៅក្នុង ឬ នៅក្រៅទឹកដីរបស់ខ្លួន

(ខ) ផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងសហការចាត់រាល់វិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការសមស្របផ្សេងទៀត ដើម្បីទប់ ស្កាត់នូវការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ ។

មាត្រា ៥

១. រដ្ឋសមាជិកដែលបទល្មើសណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២ បានកើតឡើង ប្រសិនបើខ្លួនយល់

ថា ជនល្មើសដែលត្រូវចោទប្រកាន់ បានគេចចេញពីទីកន្លែងរបស់ខ្លួនហើយ ត្រូវទំនាក់ទំនងជាមួយបណ្តារដ្ឋ ផ្សេងទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធ តាមមធ្យោបាយដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ស.ប ពីហេតុ ការណ៍នានា ដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះ និងរាល់ព័ត៌មានទាំងឡាយដែលអាចរកបាន ពាក់ព័ន្ធនឹង អត្តសញ្ញាណជនល្មើស ដែលត្រូវចោទប្រកាន់ ។

២. នៅពេលណាដែលឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដូចមានចែងក្នុងមាត្រា២ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តចំពោះបុគ្គល ដែលត្រូវការ ពារជាអន្តរជាតិ រដ្ឋសមាជិកដោយដែលមានព័ត៌មាន ពាក់ព័ន្ធនឹងជនរងគ្រោះ និងកាលៈ ទេសៈពេលប្រព្រឹត្ត ឧក្រិដ្ឋកម្ម ត្រូវប្រឹងប្រែងបញ្ជូនព័ត៌មាននេះយ៉ាងពេញលេញ និងជាបន្ទាន់ទៅអោយរដ្ឋ សមាជិកនោះ ស្របតាម លក្ខណៈផ្សេងៗដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ផ្ទៃក្នុង ។

មាត្រា ៦

១. ក្រោយពីយល់ឃើញថា កាលៈទេសៈនោះមានការចាំបាច់ខ្លាំង រដ្ឋសមាជិកដែលជនល្មើសត្រូវ ចោទប្រកាន់ មានវត្តមានក្នុងទីកន្លែងរបស់ខ្លួន ត្រូវចាត់វិធានការសមស្របទាំងឡាយ តាមច្បាប់ផ្ទៃក្នុងរបស់ ខ្លួនដើម្បី ធានាថាវត្តមានរបស់ជននោះគឺក្នុងគោលបំណងដើម្បីកាត់ទោស ឬធ្វើបត្យាប័ន។ វិធានការទាំង នេះ ត្រូវជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ស.ប ដោយគ្មានការពន្យារពេលទៅ អោយ :

- (ក) រដ្ឋដែលឧក្រិដ្ឋកម្មបានកើតឡើង
- (ខ) រដ្ឋ ឬរដ្ឋទាំងឡាយដែលជនល្មើសត្រូវចោទប្រកាន់មានសញ្ជាតិ ឬប្រសិនបើជននោះ គ្មានសញ្ជាតិទេ ទីកន្លែងដែលជននោះមានអាស័យដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍
- (គ) បណ្តារដ្ឋផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ និង
- (ឃ) អង្គការអន្តរជាតិ ដែលបុគ្គលត្រូវការពារជាអន្តរជាតិ ជាមន្ត្រី ឬជាភ្នាក់ងារ ។

២. បុគ្គលណាក៏ដោយ ដែលទទួលបានវិធានការទាំងឡាយក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវមានសិទ្ធិ:

- (ក) ទំនាក់ទំនងដោយមិនពន្យារពេល ជាមួយតំណាងណាមួយដែលនៅជិតជាងគេ របស់ រដ្ឋដែលគាត់ មានសញ្ជាតិ ឬ គាត់មានសិទ្ធិនឹងការពារសិទ្ធិរបស់គាត់ ដែលគាត់បានស្នើ និងមានបំណងការពារ សិទ្ធិរបស់ ឬប្រសិន បើគាត់គ្មានសញ្ជាតិរដ្ឋណាមួយទេ និង

(ខ) អោយតំណាងរដ្ឋនោះមកជួប

មាត្រា ៧

រដ្ឋសមាជិកដែលជនល្មើសត្រូវចោទប្រកាន់មានវត្តមាន ប្រសិនបើខ្លួនមិនធ្វើបត្យាប័នជននោះទេ ត្រូវដាក់សំណុំរឿងនេះដោយគ្មានការលើកលែងឬការពន្យារមិនសមហេតុផលពេលណាមួយ ទៅអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន សំរាប់គោលបំណងនៃការកាត់ទោស តាមនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋ នោះ ។

មាត្រា ៨

១. ក្នុងកិច្ចមួយដែលថា ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២ មិនស្ថិតក្នុងបញ្ជីនៃបទ ល្មើសដែលត្រូវធ្វើបត្យាប័ន តាមសន្ធិសញ្ញាស្តីពីការធ្វើបត្យាប័ន ដែលមានសុពលភាពរវាងបណ្តារដ្ឋទាំង ឡាយទេនោះ ឧក្រិដ្ឋកម្ម ទាំងនោះ ត្រូវបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីឈ្មោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលត្រូវធ្វើបត្យាប័ន ។ រដ្ឋសមាជិក មានភារកិច្ចបញ្ចូលឧក្រិដ្ឋកម្ម ទាំងនេះ ថាជាបទល្មើសដែលត្រូវធ្វើបត្យាប័ន នៅក្នុងសន្ធិសញ្ញាទាំងឡាយស្តី ពីការធ្វើបត្យាប័ននៅពេលអនាគត ដែលនឹងត្រូវធ្វើឡើងរវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋទាំងនោះ ។

២. ប្រសិនបើរដ្ឋសមាជិកមួយ ដែលកំណត់ការធ្វើបត្យាប័នដោយមានលក្ខខណ្ឌអត្ថិភាពនៃសន្ធិសញ្ញា ទទួលបានសំណើពីរដ្ឋសមាជិកមួយផ្សេងទៀត ដែលជាមួយរដ្ឋនេះខ្លួនគ្មានសន្ធិសញ្ញា ស្តីពីការធ្វើបត្យាប័ន ទេបនោះ ប្រសិនបើសំរេចថាធ្វើបត្យាប័ន ខ្លួនអាចចាត់ទុកអនុសញ្ញានេះជាមូលដ្ឋានគតិយុត្តិពាក់ព័ន្ធនឹង ឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនោះ ។ ការធ្វើបត្យាប័នត្រូវធ្វើទៅតាមនីតិវិធីនិងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀត នៃច្បាប់របស់រដ្ឋដែល ស្នើសុំ ។

៣. បណ្តារដ្ឋដែលមិនកំណត់ការធ្វើបត្យាប័នមានលក្ខខណ្ឌ តាមអត្ថិភាពសន្ធិសញ្ញា ត្រូវទទួលស្គាល់ ឧក្រិដ្ឋកម្ម ទាំងនោះថាជា បទល្មើសដែលត្រូវធ្វើបត្យាប័ន រវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ អាស្រ័យទៅតាមនីតិវិធី និង លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀតនៃ ច្បាប់ផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋដែលស្នើ ។

៤. សំរាប់គោលបំណងនៃការធ្វើបត្យាប័ន ឧក្រិដ្ឋកម្មនីមួយៗត្រូវពិនិត្យមើល ហាក់ដូចជាវាត្រូវបាន កើតឡើង មិនត្រឹមតែក្នុងកន្លែងដែលវាកើតឡើងនោះឡើយ តែថែមទាំងនៅក្នុងទឹកដីនៃបណ្តារដ្ឋ ដែលតំរូវ អោយបង្កើតយុត្តា ធិការរបស់ខ្លួន ស្របទៅតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រាទី៣ ។

មាត្រា ៩

បុគ្គលណាក៏ដោយដែលជាកម្មវត្ថុនៃការជំនុំជំរះក្តីកំពុងធ្វើពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលមាន  
ចែងក្នុង មាត្រា២ ត្រូវធានាថាបានទទួលនូវការកាត់ក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃ ការជំនុំ  
ជំរះក្តី ។

មាត្រា ១០

- ១. បណ្តារដ្ឋសមាជិកត្រូវផ្តល់អោយទៅគ្នាទៅវិញទៅមក នូវវិធានការជំនួយដ៏ច្រើនបំផុត ពាក់ព័ន្ធ  
នឹងដំណើរ រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២ ដោយរួមទាំងការផ្តល់  
នូវភស្តុតាងតាម លទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ដែលចាំបាច់ដំណើរការក្តី ។
- ២. បទប្បញ្ញត្តិវាក្យខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់កាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹង ជំនួយផ្នែក  
ច្បាប់ទៅវិញ ទៅមក ដែលមានចែងក្នុងសន្ធិសញ្ញាផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១១

បណ្តារដ្ឋសមាជិកណាដែលនៅទីនោះជនល្មើសដែលត្រូវចោទប្រកាន់ ត្រូវបានកាត់ទោស ត្រូវបញ្ជូន  
លទ្ធផល ចុងក្រោយនៃដំណើរការក្តីនេះ ទៅលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប ដែលនឹងបញ្ជូនព័ត៌មាននេះទៅ  
បណ្តារដ្ឋសមាជិក ផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១២

បទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាទាំងឡាយ ស្តីពីសិទ្ធិជ្រកកោល  
ដែលមាន សុពលភាពនៅកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុម័តអនុសញ្ញានេះ រវាងបណ្តារដ្ឋដែលជាសមាជិកសន្ធិសញ្ញា  
នោះ ។ ប៉ុន្តែ រដ្ឋសមាជិកចំពោះអនុសញ្ញានេះ មិនអាចអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាទាំងនោះ ចំពោះរដ្ឋសមាជិកមួយ  
ទៀត ចំពោះអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនមែនជាភាគីនៃអនុសញ្ញាទាំងនោះ ។

មាត្រា ១៣

- ១. រាល់ជំលោះរវាងរដ្ឋសមាជិកពីរ ឬច្រើន ពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ



ដែលមិន អាចដោះស្រាយបានតាមរយៈការចរចាទេ ត្រូវដាក់ស្នើអោយមានការដោះស្រាយតាមមជ្ឈត្តការ តាមសំណើរបស់ ភាគីមួយ ក្នុងចំណោមភាគីទាំងពីរ ។ ប្រសិនបើក្នុងរយៈពេល៦សប្តាហ៍ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការស្នើសុំអោយមាន មជ្ឈត្តការ ភាគីទាំងពីរមិនអាចឯកភាពគ្នាក្នុងការបង្កើតមជ្ឈត្តការបានទេនោះ ភាគី ណាមួយក៏ដោយអាចដាក់ស្នើ ជំលោះនេះ ទៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ស្របទៅតាមលក្ខន្តិកៈរបស់ តុលាការ ។

២. នៅពេលចុះហត្ថលេខា ឬផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកចំពោះអនុសញ្ញានេះ រដ្ឋសមាជិក នីមួយៗអាច ប្រកាសថា ខ្លួនមិនមានជាប់កាតព្វកិច្ចតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃវាក្យខ័ណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ចំពោះរដ្ឋ សមាជិកណាមួយ ដែលបានដាក់ជាលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានេះដែរ ។

៣. រដ្ឋសមាជិកណាមួយដែលបានដាក់លក្ខខណ្ឌ ស្របទៅតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី២នៃមាត្រានេះ អាច ប្រកាសដក លក្ខខណ្ឌនេះចេញវិញគ្រប់វេលា តាមរយៈការជូនដំណឹងចំពោះលោកអគ្គលេខាធិការ អ.ស.ប ។

មាត្រា ១៤

អនុសញ្ញានេះនឹងបើកចំហរចំពោះហត្ថលេខា របស់បណ្តារដ្ឋទាំងអស់ រហូតដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៤ នៅឯទីស្នាក់ការអ.ស.ប នៅក្រុងញូវយ៉ក ។

មាត្រា ១៥

អនុសញ្ញានេះត្រូវដាក់សុំសច្ចាប័ន ។ លិខិតុបករណ៍ផ្តល់សច្ចាប័ន ត្រូវដាក់តំកល់ជាមួយលោកអគ្គ លេខាធិការ អ.ស.ប ។

មាត្រា ១៦

អនុសញ្ញានេះត្រូវបើកចំហរសំរាប់ការចូលជាភាគី ពីបណ្តារដ្ឋ ។ លិខិតុបករណ៍ចូលជាសមាជិកត្រូវ ដាក់តំកល់ ជាមួយលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប ។

មាត្រា ១៧

១. អនុសញ្ញានេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី ៣០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់តំកល់លិខិត

តុបករណ៍ផ្តល់ សច្ចាប័ន ឬលិខិតុបករណ៍ចូលជាសមាជិកទី២២ ជាមួយលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប ។

២. ចំពោះរដ្ឋនីមួយៗដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាភាគី នៃអនុសញ្ញានេះ បន្ទាប់ពីការតំកល់ លិខិតុបករណ៍ផ្តល់ សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិកលើកទី២២ អនុសញ្ញានេះត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ៣០ បន្ទាប់ពីការដាក់តំកល់លិខិតុប ករណ៍ផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិក របស់រដ្ឋទាំងនេះ ។

មាត្រា ១៨

១. រដ្ឋសមាជិកណាក៏ដោយ អាចប្រកាសបដិសេធអនុសញ្ញានេះ ដោយការជូនដំណឹងជាលាយ លក្សណ៍អក្សរ ចំពោះលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប ។

២. សេចក្តីប្រកាសបដិសេធត្រូវចូលជាធរមាន៦ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលលោកអគ្គលេខាធិការ អ.ស.ប បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ ។

មាត្រា ១៩

អគ្គលេខាធិការអ.ស.បត្រូវជូនព័ត៌មានដល់បណ្តារដ្ឋ ដូចជា:

- (ក) ពីហត្ថលេខាចំពោះអនុសញ្ញានេះ ការតំកល់លិខិតុបករណ៍ផ្តល់សច្ចាប័ន ឬចូលជាសមាជិក ស្របតាម មាត្រា ១៤ ១៥ និង១៦ និងសេចក្តីជូនដំណឹង តាមមាត្រា១៨
- (ខ) ពីកាលបរិច្ឆេទដែលអនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមាន ស្របតាមមាត្រា១៧ ។

មាត្រា ២០

អត្ថបទដើមនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលអត្ថបទជាភាសាចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ មានសុពលភាពស្មើគ្នា ត្រូវតំកល់ទុកនៅជាមួយលោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប ដែលលោកនឹងធ្វើអត្ថបទ ដោយមានការបញ្ជាក់ផង ទៅបណ្តារដ្ឋទាំងឡាយ ។

ដើម្បីជាសាក្សីចំពោះអនុសញ្ញានេះ អ្នកដែលចុះហត្ថលេខាខាងក្រោម ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត ស្របច្បាប់ ដោយរដ្ឋាភិបាលខ្លួន បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ ដែលបានបើកចំហរសំរាប់ហត្ថលេខា នៅក្រុងព្យូរយ៉ក នាថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៣ ។

៣១៩១ (XXVIII) ការបញ្ចូលភាសាចិនទៅក្នុងចំណោមភាសាទាំងឡាយដែលប្រើប្រាស់ សំរាប់

មហាសន្និបាត គណៈកម្មាធិការរបស់ខ្លួន និង ការបញ្ចូលភាសាអារ៉ាប់ ក្នុងចំណោមភាសា សំរាប់ការងារ និងផ្លូវការ របស់មហាសន្និបាត និងគណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន៖ វិសោធនកម្មទៅលើវិធាន ៥១-៥៩ នៃវិធាននីតិវិធីរបស់មហាសន្និបាត

មហាសន្និបាត

យោងសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួន

ដើម្បីបញ្ចូលភាសាចិនទៅក្នុងភាសាសំរាប់បំពេញការងាររបស់មហាសន្និបាត និងដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្មបទបបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ នៃវិធាននីតិវិធីរបស់មហាសន្និបាត<sup>៣៥</sup>

យោងសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់ខ្លួនដើម្បីបញ្ចូលភាសាអារ៉ាប់ ទៅក្នុងចំណោមភាសាសំរាប់បំពេញការងារ និង ផ្លូវការ របស់មហាសន្និបាតនិងគណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន និងដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្មបទបបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ នៃវិធាននីតិវិធីរបស់មហាសន្និបាត<sup>៣៦</sup>

ដោយបានពិចារណាពីកំណត់សំគាល់របស់លោកអគ្គលេខាធិការអ.ស.ប

សំរេច ដែលមានប្រសិទ្ធភាពពីថ្ងៃទី ១ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៤ :

(ក) ដាក់ជំនួសវិធាន៥១-៥៩ នៃវិធាននីតិវិធីរបស់មហាសន្និបាត ដោយវិធានដូចខាងក្រោម:

“ VIII ភាសា ”

“ ភាសាផ្លូវការ និងសំរាប់ធ្វើការងារ ”

“ វិធាន ៥១ ”

“ ភាសាចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និង អេស្ប៉ាញ ត្រូវតែជាភាសាទាំងផ្លូវការនិងភាសាការងារ របស់មហាសន្និបាត គណៈកម្មាធិការ និងអនុគណៈកម្មាធិការរបស់ខ្លួន។ ភាសាអារ៉ាប់ត្រូវតែជាភាសាទាំង ភាសាការងារ និងផ្លូវការ របស់ មហាសន្និបាត និងគណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន ” ។

“ ការបកប្រែ ”

“ វិធាន ៥២ ”

សុទ្ធរកថាដែលនឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយភាសាណាមួយ ក្នុងចំណោមភាសាទាំង៦ ត្រូវបកប្រែជា ភាសាទាំង៥ ផ្សេងទៀត លើកលែងតែការបកប្រែមកពី និងទៅជាភាសាអារ៉ាប់ ត្រូវធ្វើឡើងតែនៅក្នុងមហា សន្និបាត និងគណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន ។

វិធាន ៥៣

តំណាងណាក៏ដោយអាចថ្លែងសុំនូវកថាភាសាមួយ ក្រៅពីភាសាទាំងឡាយរបស់មហាសន្និបាត ។  
ក្នុង ករណីនេះខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ត្រូវធ្វើការបកប្រែ ទៅជាភាសាណាមួយរបស់មហាសន្និបាត ឬគណៈកម្មាធិការ  
ដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ការបកប្រែជាភាសាណាមួយរបស់មហាសន្និបាត ឬគណៈកម្មាធិការពាក់ព័ន្ធ ដោយអ្នកបក  
ប្រែរបស់លេខាធិការដ្ឋាន អាចនឹងផ្អែកលើការបកប្រែ ដែលបានធ្វើឡើងជាភាសាបែបនេះលើកទី១ ។

ភាសានៃការចម្លងតាមច្បាប់ដើម និងរបាយការណ៍សង្ខេប

វិធាន ៥៤

ការចម្លងតាមច្បាប់ដើម ឬរបាយការណ៍សង្ខេប ត្រូវរៀបចំអោយបានឆាប់ តាមភាសាទាំងឡាយ  
របស់មហា សន្និបាត លើកលែងតែរបាយការណ៍ទាំងនេះត្រូវរៀបចំជាភាសាអារ៉ាប់ សំរាប់កិច្ចប្រជុំពេញអង្គ  
របស់មហាសន្និបាត និងសំរាប់កិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗ ។

ភាសាសំរាប់ទស្សនាវដ្តី របស់អ.ស.ប

វិធាន ៥៥

ក្នុងកំឡុងពេលនៃកិច្ចប្រជុំរបស់មហាសន្និបាត ទស្សនាវដ្តីរបស់អ.ស.ប ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយជា  
ភាសាទាំង ឡាយ របស់មហាសន្និបាត ។

ភាសាសំរាប់សេចក្តីសំរេចចិត្ត និងឯកសារផ្សេងទៀត

វិធាន ៥៦

រាល់សេចក្តីសំរេចចិត្តនិងឯកសារផ្សេងៗទៀត ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសារបស់មហាសន្និបាត  
លើកលែងតែ ការបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាអារ៉ាប់ ចំពោះឯកសារទាំងនោះ ត្រូវកំណត់ចំពោះឯកសារទាំងឡាយ  
របស់មហាសន្និបាត និងគណៈកម្មាធិការសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន ។

ការបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាទាំងឡាយ ក្រៅពីភាសាទាំងឡាយរបស់មហាសន្និបាត

វិធាន ៥៧

ឯកសារទាំងឡាយរបស់មហាសន្និបាត គណៈកម្មាធិការ និងអនុគណៈកម្មាធិការរបស់ខ្លួន  
ប្រសិនបើមហាសន្និបាតសំរេចថាបោះផ្សាយនោះត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាណាមួយក្រៅពីភាសាទាំងឡាយ  
របស់មហាសន្និបាត ឬគណៈកម្មាធិការពាក់ព័ន្ធ ។

(ខ) ចុះលេខនូវវិធានទាំងឡាយជាបន្តបន្ទាប់ ។

កិច្ចប្រជុំលើកទី ២២០៦

ថ្ងៃទី ១៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៣

89 United Nations, Treaty Series, vol. 330, No. 4739, p. 38

32 Sec " Other decision ", p. 150

32 Official record of the General Assembly, Twenty-seventh Session, Supplement No. 10 (A/8710/Rev.1), Chap. 111, Sect. B

33 A/9127 and Add.1.

33 See resolution 3189 (XXVIII)

36 See resolution 3190 (XXVIII)